

VERSLAG GOAB-KRING REGIO ZUID-WEST

Dit is het verslag van de kenniskring regio Zuid-West over GOAB, die online plaatsvond op 17 november 2022 van 10.00 – 12.00. Er waren 25 gemeenten aanwezig en twee beleidsadviseurs van het ministerie van OCW.

AGENDA

1. Welkom
2. Nieuws GOAB
3. Oekraïne en ve: stand van zaken
4. Verantwoording in SiSa
5. Omgaan met kostenstijgingen
6. Een nieuwe GOAB periode
7. Overzicht bijeenkomsten en producten GOAB-ondersteuningstraject 8. In de Etalage
9. Evaluatie en afronding

NIEUWS GOAB

Algemeen

- Er is een [brief](#) over wijziging kinderopvangstelsel gestuurd: de bijdrage wordt 4% ipv 5% om ook laagste inkomens mee te nemen. Streefdatum 1-1-2025. De precieze uitwerking en ingangsdatum volgen. Bij de stelselwijziging worden gemeentelijke regelingen in relatie tot kinderopvang nadrukkelijk meegenomen, waaronder ve.
- Er is een [brief](#) over personeelstekort in de kinderopvang gestuurd met daarin een aankondiging van een onderzoek naar waar tekort is, er komt een specifieke uitvraag over tekorten in de ve. Ook worden mogelijke oplossingen genoemd voor het tekort.
- In het kader van het Masterplan basisvaardigheden zijn [gesprekken](#) gevoerd met veld, waaronder kinderopvang. Er wordt gekeken naar mogelijke ondersteuning voor kinderopvang bij ontluikende reken- en taalvaardigheden. Daar zijn nog geen besluiten over. Ook over de mogelijke extra middelen voor de bibliotheken voor Boekstart zijn nog geen besluiten genomen
- Er is een [handreiking](#) gepubliceerd over het organiseren/financieren van gezamenlijke huisvesting kinderopvang en onderwijs. Met nuttige bijlage met de wet- en regelgeving voor gemeenten m.b.t. investeringen in huisvesting kinderopvang etc.
- De Onderwijsraad heeft een [advies](#) over taal en rekenen uitgebracht (begin november). In het advies stellen zij dat er een aparte eindtoets rekenen en taal moet komen op de opleidingen, meer aandacht voor taal en rekenen bij andere vakken en meer focus moet zijn op het formuleren van goede einddoelen. In 2023 volgt een advies over de voorzieningen voor het jonge kind. Het gaat om de adviesvraag: Hoe kan een doorgaande lijn in voorzieningen voor het jonge kind en onderwijs worden gerealiseerd, die bijdraagt aan gelijke onderwijskansen? (Zie werkprogramma [2023](#)).

Financiën OAB

- Begin oktober zijn de [beschikkingen](#) GOAB uitgestuurd. Het definitieve bedrag voor 2022 is hierin opgenomen; de helft van dit bedrag mag meegenomen worden naar 2023. Mocht er meer budget over zijn, dan wordt dit verrekend. De manier waarop dit verrekend wordt, wordt later bekend gemaakt.
- In oktober is de [regeling NPO](#) aangepast met de verlengde bestedingstermijn tot en met 31 juli 2025.
- Binnenkort worden de gemeentelijke middelen voor ve voor Oekraïense peuters bekend gemaakt. Naar verwachting zal dit voor eind november zijn.

Onderwijsinspectie

- Er is een brief gestuurd naar alle gemeenten over de resultaten van de ingevulde VVE-vragenlijsten (met de opmerking dat er meer aandacht mag komen voor de afspraken rondom segregatie en integratie). Ook schrijft de inspectie in die brief over het nieuwe interbestuurlijk toezichtskader. Dit is blijft nog wat onduidelijk in de brief; wij komen er in een volgende kenniskring op terug.
- De inspectie is het [Themaonderzoek](#) uitvoering 'LEA-afspraken' aan het afronden. Dat moet eind 2022 afgerond zijn. Wij komen hier in een volgende kenniskring op terug.

Onderzoeken

- De laatste meting voor de Implementatiemonitor 960 uur en pbm'er en besteding GOAB is uitgestuurd op november 2022. Deze vragenlijst is uitgebreid omdat alle onderwerpen aan bod komen. We hopen van harte dat iedereen de lijst invult.
- Het [eindrapport Pre-COOL](#) is verschenen. In het onderzoek zijn peuters die in 2010 2 werden gevolgd tot groep 8 nu. Toen was er nog 10 uur ve en voor de harmonisatie. De voorzichtige conclusie: Er is impact van VVE maar de kloof einde basisschool blijft groot. Vooral lage SES profiteert nog onvoldoende. De versterking van educatieve kwaliteit en van doorgaande educatieve lijn kan impact vergroten.
De publieksversie van het rapport is [hier](#) te vinden en bevat de belangrijkste bevindingen.

Wat werkt

Eerder al gedeeld maar nog even in de herhaling omdat er veel wordt vernieuwd. Op www.onderwijskennis.nl zijn onder andere een [Toolkit](#) Jonge Kind en [Themapagina](#) Leertijduitbreiding verschenen.

VE AAN OEKRAIENSE PEUTERS

Er komen middelen via SPUK naar gemeenten voor ve aan Oekraïense peuters.

- Gemeenten ontvangen een tegemoetkoming van € 6.000 per Oekraïense ve-peuter, ze hoeven geen aanvraag in te dienen. Het bedrag is gelijk voor werkende ouders en niet werkende ouders.
- Het gaat om het aantal Oekraïense peuters (2,5-4 jaar) dat in de gemeente geregistreerd is in de basisadministratie (GBA)
- Middelen in te zetten voor ve aan Oekraïense peuters in schooljaar 2022/2023
- De middelen worden volgend kalenderjaar gestort; dan volgt ook de uitwerking van de SPUK.

Dit is opgenomen in dit [bericht](#) over de uitgangspunten. Een overzicht van middelen per gemeente volgt bij publicatie van de regeling.

NB. In aanvulling op wat er tijdens de kring is gedeeld is er sprake van een drempel van 5 peuters per gemeente. Dat betekent dat gemeenten met minder dan 5 Oekraïense peuters geen middelen ontvangen.

- Nb. Het is een aparte SPUK dus ook aparte verantwoording via SiSa.

- Er komen geen voorschriften over hoe gemeenten de middelen mogen doorzetten aan de ve-aanbieders, dat is lokaal maatwerk. Er mag dus ook worden afgeweken aan wat men nu aan ve-aanbieders biedt.

De vijfde versie van [handreiking](#) voor gemeenten verscheen in augustus 2022. Geen wijzigingen op gebied van opvang en onderwijs

Er volgt een korte uitwisseling over de ve-opvang van Oekraïense peuters. Een gemeente geeft aan dat de peuters van ouders met recht op kinderopvangtoeslag in de reguliere 'stroom' meegaan. Zij worden niet op aparte groepen geplaatst, maar in de eigen kern (voor zover mogelijk). Er is voor ouders een aparte brief opgesteld en vertaald in het Oekraïens over voorschoolse voorzieningen en peuteropvang. De aanbieder ondersteunt ouders ook bij het aanvragen van kinderopvangtoeslag en neemt contact op met ouders. Ook Vluchtelingenwerk is in bezit van de brief. OCW geeft aan dat het ook goed is dat de ontwikkeling van peuters gestimuleerd wordt en ze daarom toe te leiden naar voorschoolse educatie.

Als tip wordt nog meegegeven dat gemeenten dit geld ook kunnen benutten voor kwijtschelding van ouderbijdrage, mits dat binnen de kaders van de regeling gaat passen.

VERANTWOORDING IN SISA

In de herhaling en voor de volledigheid: dit jaar is het laatste jaar van de huidige GOAB periode (2019-2022). Dat betekent dat er een eindafrekening en verantwoording plaatsvindt. Over de beleidsperiode 2019-2022 verantwoord je in 2024 (jaarrekening 2023).

GOAB is een specifieke uitkering (SPUK) en dat betekent aparte verantwoording via Single Information Single Audit (SiSa). Invulling gebeurt vaak door en/of in overleg met een gemeentelijk financieel adviseur. Goedkeuring van de besteding van de middelen door de gemeentelijk accountant is nodig. Deze bekijkt of de middelen besteed zijn conform de beleidsdoelen van OCW of de wettelijke kaders. Bijv WPO 159 (ve) of NPO regeling.

Voor het juist invullen van de SiSa verschijnt jaarlijks een invulwijzer. Hierin zijn onderdeel D8 (OAB) en D14 (NPO) relevant.

NB. De WPO is aangepast waardoor de wetsartikelnummers zijn veranderd. Mocht je in je eigen regelingen een verwijzing naar deze artikelen hebben opgenomen, let dan even op!

Gemeenten geven aan interesse te hebben om de eigen subsidieregeling die nav deze SPUK worden opgesteld met elkaar te delen. Ook wordt er gevraagd of aanbieders specifiek aanbod hebben voor Oekraïense peuters. Hier hebben we niet direct zicht op. Via de sites van de brancheorganisaties kinderopvang en maatschappelijke kinderopvang worden voorbeelden wel gedeeld. Een gemeente heeft voor pm'ers de cursus 'absolute beginners' ingekocht, om hen meer tools te geven om deze kinderen te begeleiden.

OMGAAN MET KOSTENSTIJGING

Net als elders is er sprake van een forse kostenstijging in de kinderopvangsector. Waar begin dit jaar er uit werd gegaan van stijgingen tussen de 3 en 7%, is er nu sprake van een [gemiddelde prijsstijging](#) van 8,5%. Dit is hoger dan de stijging van het fiscaal maximum dat van € 8,50 naar € 8,97. Dat is een stijging van 5,6%

We bespreken met de gemeenten of zij deze stijgingen in kosten en prijzen ook dempen (voor ouders/voor aanbieders). Er zijn gemeenten die hun subsidie-uurtarief laten stijgen met hetzelfde percentage als het fiscaal maximum stijgt. Uit de chat blijkt dat dit het meest gebruikte is. Andere gemeenten gebruiken een andere sleutel of percentage. Een gemeente denkt nog na over aanvullende huurindexaties voor gemeentelijke

panden. Tot slot wijzen de kenniskringleiders nog naar de handige tool van [mijn kostprijs](#), waar benchmarkgegevens te vinden zijn.

EEN NIEUWE GOAB PERIODE

In 2023 start een nieuwe GOAB periode. De gemeenten wisselen in groepjes uit over hun plannen. Er is geen plenaire terugkoppeling. Een aantal vragen wordt later gedeeld bij de Etalage.

OVERZICHT BIJEENKOMSTEN EN PRODUCTEN GOAB-ONDERSTEUNINGSTRAJECT

Er worden de komende periode veel bijeenkomsten georganiseerd en producten ontwikkeld door het GOABondersteuningstraject. Via de site en de LinkedIn-groep vind je meer info over aanmelden en tijden.

Bijeenkomsten

- Thema bijeenkomst peuters met een aanvullende zorgvraag (januari 2023). Voor gemeenten en aanbieders ve.
- Inspiratiecollege ontwikkelingsaanbod 0 tot 2,5 jarigen (januari/februari 2023). Voor gemeenten en aanbieders ve.
- Asielpeuters.
Krimpen aan de IJssel en Woensdrecht geven aan geïnteresseerd te zijn in de uitkomsten cq aan te haken bij deze bijeenkomst.
- Digitale NPO bijeenkomsten (23, 26 en 31 januari 2023)

Voor ve-aanbieders: Themabijeenkomst bereik

Producten

- Zicht op bereik VE (Q2 2023)
- Samenwerken met ouders (voor ve-aanbieders en gemeenten, Q4 2022)
- Handreiking startende VE-aanbieders (Q4 2022)
- Kennisclip rond doorgaande lijn VVE (Q1 2023)
- Kennisclip rond vroegschoolse educatie (Q4 2022)

Terugkoppeling ve in kleine kernen

Onlangs vond een bijeenkomst plaats over ve in kleine kernen. Gemeenten hebben daar uitgewisseld over hoe het aanbod toch vorm kan krijgen bij lage aantallen peuters en relatief hogere kosten. Mocht 'reguliere' ve niet mogelijk zijn, dan geven de gemeenten de volgende tips:

- Denk ook aan ve over twee locaties (incl vervoer).
- Je mag ook ve in een groep met 1 pm'er (en max 8 kinderen) organiseren. Deze moet wel opgeleid zijn. Er is geen regel dat een ve-groep altijd uit 2 pm'ers moet bestaan. Wel dat de 2 pm'ers bij 16 peuters opgeleid of 1 in opleiding moeten zijn.
- Een mogelijk aanbod (geen officiële ve, telt niet mee voor 960 uur) is een combinatie van 8 uur met een sterk thuisprogramma
- Leg keuzes goed vast, houd rekening met gelijk speelveld

IN DE ETALAGE

Een gemeente stelt een vraag over late instroom van ve-peuters en latere uitstroom. Sommige kinderen krijgen om begrijpelijke redenen pas na hun 3de een indicatie en kunnen dan geen 960 uur meer volgen. Hoe gaan andere gemeenten daar mee om? En soms komen er ook verzoeken dat een kindje langer op de opvang blijft (na 4 jaar); herkennen anderen dat? Een gemeente kent verlengd peuteren. Indien nodig mag een kind 3 tot 6 maanden langer voorschoolse educatie volgen. Dit wordt besproken door de voorschoolse aanbieder, het CJG, met ouders en met het onderwijs. Redenen zijn wisselend; vaak vertraging in (taal)ontwikkeling of andere problematieken. Er is geen directe link tussen latere instroom (op latere leeftijd) en langer peuteren. Een gemeente beschrijft ook het systeem van verlengd peuteren en merkt op dat peuters niet verplicht zijn 960 uur af te nemen. Het is een aanbodsverplichting (een aanbieder/gemeente moet 960 uur kunnen aanbieden aan alle doelgroeppeuters in de gemeente; het kan zijn dat kinderen later instromen of om andere redenen niet de volledige 960 uur in 1,5 jaar tijd kunnen volgen). Ook in Westland, gemeenten in Zuid-Beveland en Bergen op Zoom komt verlengd peuteren voor. Indiceren na het 3de jaar gebeurt in Bergen op Zoom ook, vaak op voordracht van de kinderopvangaanbieder.

Een gemeente vraagt naar subsidiering van NPO via college voorstel of aanvullende regeling of criteria. Een gemeente deelt dat zij nu met aanvullende criteria (aanvullend aan de Rijkskaders, denk aan werk met lokale aanbieders) voorstellen goedkeuren en laten vaststellen door het college. In Westland is de inzet van middelen besproken in het LEA. In Bergen op Zoom is een apart plan en een aparte subsidieregeling opgesteld. De gemeenten wisselen dit onderling uit. Veel gemeenten regelen dit via een collegebesluit.

Tot slot wordt er verteld over de inzet van onderwijsambassadeurs in Bergen op Zoom in het po en vo. Dit zijn ouders die andere ouders met dezelfde taalachtergrond middels een spel wegwijs maken in het onderwijs en zorglandschap in Nederland en Bergen op Zoom in het bijzonder. De uitbreiding naar het vo is nieuw, en hier zijn alle ouders van brugklaskinderen benaderd. De brugklascoördinator speelt hier ook een rol in (verwijzen naar onderwijsambassadeur). De ambassadeurs worden getraind en spelen een spel – lijkend op Levensweg – om in de eigen taal uitleg te geven over hoe het werkt in Nederland. De onderwijsambassadeurs zijn een actieve groep geworden op de scholen (in wijken met een hoger risico op onderwijsachterstanden), die veel organiseren ook op school voor ouders.

AFRONDING

Houd de website www.goab.eu in de gaten voor nieuwe handreikingen, verslagen en de planning van bijeenkomsten. Ook kun je je aanmelden voor de [LinkedIn-GOAB-groep](#) en dan de knop 'Join' om op de hoogte te blijven.

De volgende bijeenkomst wordt gehouden op donderdag 23 maart 2023 van 10 tot 12. Dit is een fysieke bijeenkomst samen met aanbieders ve. Voorafgaand aan de bijeenkomst zullen we hier meer informatie over verstrekken en de locatie bekend maken. Onderwerpen voor op de agenda zijn welkom. De kenniskring in juni is ook fysiek en wel op 22 juni van 10 tot 12.

Mist een collega op onze GOAB-contactlijst of staat er een oud-collega op? Laat het weten via aketelaar@oberon.eu